

*Nadere wijziging van de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden en de Wet op de loonbelasting 1964*

(Het buiten de kring van verzekerden onderscheidenlijk van loonbelastingplichtigen brengen van degenen, die als lid van de bemanning van een vissersvaartuig aanspraak hebben op een aandeel in de besomming)

## MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 3

Met ingang van 1 juli 1967 - de datum van inwerkingtreding van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (W.A.O.) - werd voor de toepassing van de verschillende sociale werknemersverzekeringswetten als dienstbetrekking beschouwd de arbeidsverhouding van degene, die als lid van de bemanning van een vissersvaartuig aanspraak heeft op een aandeel in de besomming, tenzij hij exploitant of mede-exploitant van het vaartuig is (artikelen 4, eerste lid, onder *f* - oud - van de Ziektewet, de W.A.O. en de Werkloosheidswet en artikel 4, eerste lid, onder *f*, van de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden (K.W.L.)).

Van de zijde van de Nederlandse visserij werd van de aanvang af ernstig bezwaar gemaakt tegen met name de verzekering ingevolge de Ziektewet en de Werkloosheidswet van deelvisser, die werkzaam zijn op maatschapscontract, omdat gevreesd werd, dat dit zou leiden tot een verstoring van de goede verhoudingen in de maatschapsvisserij.

Na zorgvuldig beraad heeft de toenmalige Regering gemeend aan de wensen van de maatschapsvisserij tegemoet te moeten komen door een regeling voor te stellen, welke inhoudt, dat voor de toepassing van de Ziektewet, de W.A.O. en de Werkloosheidswet de arbeidsverhouding van diè maatschapsvisser, wier arbeidsongeschiktheidsrisico wordt gedragen door het in deze bedrijfstak tot stand gekomen Sociaal Fonds voor de Maatschapsvisserij, niet langer als dienstbetrekking wordt aangemerkt. Deze regeling kwam tot stand bij de wet van 23 april 1971, *Stb.* 241, en trad in werking met ingang van 1 mei 1971.

Bij deze wet werd geen wijziging gebracht in de verzekeringsplicht van de maatschapsvisser ingevolge de K.W.L., omdat deze wet - ook naar de mening van de visserijwereld - de verhoudingen binnen de maatschap niet wezenlijk verstoort, terwijl het ook uit een oogpunt van coördinatie van de premieheffing, welke door de Belastingdienst plaatsvindt, met de heffing van loonbelasting minder wenselijk werd geacht hier een uitzondering te treffen. Tot voor kort werd dan ook door de Raden van Arbeid aan maatschapsvisser kinderbijslag uitbetaald, terwijl door de Belastingdienst premie ingevolge de K.W.L. werd geheven.

Door het arrest van de Hoge Raad van 1 maart 1972 (Rolnr. 16619, Beslissingen in Belastingzaken - Ned. Belastingrechtspraak 1972, Nr. 85) en de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van 17 april 1972 (Rechtspraak Sociale Verzekering, jg. 1972, 12e aflevering, Nr. 239) is echter discoordinatie bij de toepassing van artikel 4, eerste lid, onder *f*, van de K.W.L. ontstaan.

Het Arrest van de Hoge Raad heeft namelijk tot gevolg dat geen verplichting tot premiebetaling meer bestaat voor maatschapsvisser, terwijl daarentegen uit de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep voortvloeit dat zij recht op kinderbijslag ingevolge de K.W.L. hebben. De Hoge Raad oordeelt in hoogste instantie over de beslissingen van de Belastingdienst met betrekking tot de invordering van premies ingevolge de K.W.L.; over de vraag, of iemand aanspraak heeft op kinderbijslag ingevolge de K.W.L., beslist in hoogste instantie de Centrale Raad van Beroep.

Bij een meningsverschil tussen de twee hoogste rechtscolleges zoals zich hier voordoet, ligt het op de weg van de wetgever, maatregelen te nemen om tot een oplossing te komen.

Naar de mening van de Sociale Verzekeringsraad, welke mening door de eerste ondergetekende wordt gedeeld, is, nu de maatschapsvisser sedert 1 mei 1971 in de meeste gevallen niet meer onder de andere sociale werknemersverzekeringswetten vallen, de meest voor de hand liggende oplossing van dit probleem het doen vervallen van de bepaling in de K.W.L. betreffende de verzekeringsplicht van maatschapsvisser. Uit door de genoemde Raad met de belanghebbende vissersorganisaties gevoerd overleg is gebleken, dat deze zich met een oplossing als vorenbedoeld volledig kunnen verenigen.

Het bepaalde in artikel I, onder A, strekt ertoe de maatschapsvisser buiten de verzekering ingevolge de K.W.L. te brengen.

Nu wordt voorgesteld artikel 4, eerste lid, onder *f*, van de K.W.L. te doen vervallen, is het naar de mening van de eerste ondergetekende gewenst om ook wijziging te brengen in de bepalingen in de K.W.L. op grond waarvan kinderbijslag kan worden genoten, indien uitkering ingevolge de Ziektewet, de W.A.O. of de Werkloosheidswet wordt ontvangen. Reeds thans bestaat voor degenen, die tegen geldelijke gevolgen van arbeidsongeschiktheid zijn verzekerd bij het Sociaal Fonds voor de Maatschapsvisserij en op wie dientengevolge de bepalingen van de Ziektewet, de W.A.O. en de Werkloosheidswet niet van toepassing zijn, over een periode, waarover zij uitkering uit genoemd fonds ontvangen, geen aanspraak op kinderbijslag, omdat zij op grond van het genieten van die uitkering geen werknemer zijn in de zin van de K.W.L. Slechts de (ongeveer 5 pct.) maatschapsvisser, die nog verzekerd zijn krachtens de Ziektewet, de W.A.O. en de Werkloosheidswet hebben nu naast en op grond van hun uitkering krachtens een van die wetten aanspraak op kinderbijslag.

Aangezien in het onderhavige wetsontwerp wordt voorgesteld de maatschapsvisser buiten de verzekering ingevolge de K.W.L. te brengen, acht de eerste ondergetekende het, in overeenstemming met het advies van de Sociale Verzekeringsraad, consequent om de kleine groep van maatschapsvisser, die verzekerd is voor de Ziektewet, de W.A.O. en de Werkloosheidswet, ook tijdens het genot van een uitkering krachtens een dier wetten geen kinderbijslag meer te verlenen. Uit het overleg van de Sociale Verzekeringsraad met de belanghebbende vissersorganisaties is gebleken, dat deze zich ook ten aanzien van dit punt akkoord hebben verklaard. In artikel I, onder B, wordt voorgesteld een artikel 8a in de K.W.L. in te voegen, dat de daarvoor nodige voorziening bevat.

De wijziging, welke onder C van artikel I wordt voorgesteld, vloeit voort uit de onder A voorgestelde wijziging en behoeft derhalve geen toelichting.

In de gevallen, waarin op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet op grond van het bepaalde in de artikelen 7 of 8 van de K.W.L., zoals deze artikelen vóór dat tijdstip luiden, reeds kinderbijslag was toegekend, ware deze, overeenkomstig het advies van de S.V.R., niet aan betrokkenen te ontnemen. Het bepaalde in artikel II strekt daartoe.

Aangezien het in de toelichting reeds genoemde arrest van de Hoge Raad van 1 maart 1972 tevens tot gevolg heeft, dat de maatschapsvissers geen loonbelasting meer verschuldigd zijn, acht de tweede ondergetekende het wenselijk de Wet op de loonbelasting 1964 hierbij aan te passen. Daarom wordt in artikel III, onder A, van het wetsontwerp voorgesteld de bepaling in de Wet op de loonbelasting 1964 op grond waarvan de maatschapsvissers steeds tot de kring van loonbelastingplichtigen werden gerekend (artikel 3, eerste lid, onder f) te doen vervallen. De onder B voorgestelde wijziging vloeit voort uit de wijziging, welke is voorgesteld onder A, en behoeft derhalve geen toelichting.

In verband met de kwartaalsgewijze uitbetaling van de kinderbijslag, is het om administratieve redenen gewenst de datum van inwerkingtreding van deze wet te stellen op de eerste dag van een kalenderkwartaal. Het bepaalde in artikel IV strekt daartoe.

*De Staatssecretaris van Sociale Zaken,*

P. J. J. MERTENS.

*De Staatssecretaris van Financiën,*

A. P. J. M. M. VAN DER STEE.